

ZARZĄDZANIE FINANSAMI OSOBISTYMI W DOBIE INFLACJI

Streszczenie: Wysoka inflacja powoduje chaos w gospodarce. Wzrost cen wymusza na konsumentach zainteresowanie się metodami inwestowania kapitału. Pierwszą z nich są lokaty bankowe i konta oszczędnościowe, które przy niskim ryzyku pozwolą na ograniczenie strat wynikających z inflacji. Drugą metodą jest kupno obligacji, zwłaszcza obligacji skarbu państwa indeksowanych inflacją, które pozwolą w dużej mierze obronić się przed wzrostem cen. Wadą tego rozwiązania jest jednak nawet kilkuletni okres, w którym kapitał będzie zamrożony. Bardziej ryzykownym rozwiązaniem jest kupno akcji lub kryptowalut, które mogą zapewnić duże zyski, jednak straty mogą okazać się równie wysokie. Dodatkową wadą jest także duża czasochłonność. Inwestycja w złoto może uchronić kapitał przed inflacją w długim okresie, tu problemem jest jednak konieczność przechowywania cennego kruszcu w fizycznej formie. Ostatnia metoda, czyli inwestycje alternatywne, może zapewnić duże stopy zwrotu, ale wymogiem jest zdobycie szerokiej wiedzy na ten temat.

Słowa kluczowe: inwestycje, inflacja, finanse

1. WPROWADZENIE

Chęć bogacenia się towarzyszy ludzkości od setek, a nawet tysięcy lat. Obecnie możliwości zarabiania pieniędzy jest mnóstwo, począwszy od pracy na etacie, przez handlowanie, aż po inwestowanie. Co jednak dokładnie kryje się pod tym ostatnim terminem? W ujęciu ogólnym inwestowanie to proces polegający na bieżącym zaangażowaniu środków pieniężnych w celu uzyskania wymiernych zysków w przyszłości [1]. Zwiększanie swojego majątku w ten sposób staje się coraz popularniejsze, ponieważ jest coś pociągającego w tym, że pieniądź może „pracować” za nas. Historia inwestowania jest bardzo długa. Pierwsze transakcje, które w jakimś stopniu przypominały to, z czym mamy do czynienia obecnie, datujemy mniej więcej na połowę XV wieku, kiedy to w Antwerpii powstała pierwsza giełda, na której handlowano papierami wartościowymi [2]. Istnieją również starsze wzmianki dotyczące pierwszych „emitowanych” obligacji, które pochodziły z Mezopotamii i miały postać glinianej tabliczki zawierającej zobowiązanie do wypłaty określonej ilości zboża, pełniącego wówczas rolę waluty – miało to miejsce około 4420 lat temu. Obecnie mamy wiele sposobów na pomnażanie kapitału: od popularnych lokat bankowych, przez kupno akcji, obligacji czy kryptowalut i NFT. W dalszej części tekstu zawarte zostanie krótkie przedstawienie każdej z najbardziej popularnych i rozpowszechnionych metod lokowania kapitału, ich główne cechy, historia oraz to, jaki wpływ wywiera na nie inflacja, zwłaszcza taka, która jest wysoka i zaczyna wymykać się spod kontroli.

2. CZYM JEST INFLACJA I JAK SIĘ PRZED NIĄ CHRONIĆ?

Inflacja to wzrost ogólnego poziomu cen w gospodarce. Sposobów jej mierzenia jest wiele, ale jeśli mówimy o inflacji, zazwyczaj mamy na myśli wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – w skrócie CPI, czyli z języka angielskiego *consumer price index*. Wskaźnik CPI służy do przedstawienia tego, o ile procent w pewnym ściśle określonym czasie (np. miesiąca lub roku) wzrosły ceny towarów i usług konsumpcyjnych. W środowisku ekonomistów pojawiają się opinie, jakoby inflacja na pewnym niewielkim i kontrolowanym poziomie była korzystna dla gospodarki, miałyby napędzać jej rozwój. Problem pojawia się, gdy wymyka się ona spod kontroli i zaczyna przyjmować niebezpiecznie wysokie poziomy. Tak dynamiczny wzrost cen ciężko jest zahamować, wprowadza to olbrzymi chaos i niepewność, a także prowadzi do realnego odebrania majątków ludności. Nietrudno bowiem się zorientować, że przy inflacji na poziomie 10% oraz przy niezmiennych dochodach konsumenta może on kupić mniej, a więc jego realny majątek się kurczy. W momencie kiedy kupujący zorientują się, że realna wartość ich pieniędzy spada, będą znacznie chętniej i usilniej domagać się podwyżki wynagrodzeń, co z kolei może doprowadzić do wystąpienia zjawiska spirali płacowo-cenowej i dalszego napędzania inflacji, ponieważ przedsiębiorcy przerzucą wzrost kosztów związanych z wyższymi płacami na ceny dostarczanych przez siebie produktów i usług [3]. Bardzo wysoką inflację, która powoduje wzrost cen o 50% w ciągu jednego miesiąca, utrzymującą się przez kilka miesięcy nazywamy hiperinflacją [4]. Zjawisko to wystąpiło już wielokrotnie w przeszłości, w tym dwukrotnie w historii Polski: w latach 20. oraz 80. XX wieku. Do hiperinflacji dochodzi na skutek całkowitego załamania systemu finansowego i utraty zaufania do waluty krajowej. Jednym z najbardziej spektakularnych przykładów tak olbrzymiego wzrostu cen była hiperinflacja na Węgrzech po zakończeniu II wojny światowej, gdzie w 1946 roku najwyższym nominałem był banknot 100 000 000 000 000 000 pengő (100 trylionów pengő). Podobnie było w Niemczech niedługo po zakończeniu I wojny światowej, w 1923 roku, kiedy to według relacji wypłaty odbierano dwa razy dziennie, a pieniądze przewożono na taczkach. Stosunkowo niedawno spektakularną hiperinflację można było obserwować w Wenezueli, która kiedyś ze względu na swoje olbrzymie pokłady ropy naftowej była bardzo bogata, natomiast obecnie jest to kraj zmagający się z kryzysem i powszechną biedą – tak bardzo destrukcyjne jest to zjawisko.

Ze względu na przyczynę powstania wyróżniamy dwa główne rodzaje inflacji: popytową („ciągnioną przez popyt”) oraz kosztową („ciągnioną przez koszty”). Inflacja popytowa występuje wówczas, gdy mamy na rynku do czynienia z nadwyżką popytu nad podażą, wtedy rynek dąży osiągnięcia równowagi, co skutkuje wzrostem cen. Z inflacją kosztową mamy do czynienia np. wówczas, gdy następuje wymuszony wzrost wynagrodzeń, co dla przedsiębiorstw stanowi dodatkowy koszt, który odbijają sobie w cenie swoich produktów i usług. Taki wzrost cen może również spowodować dodatkowe opodatkowanie danej branży/produktów, a podatki przedsiębiorstwa również w pewnej części przerzucą na cenę oferowanych przez siebie dóbr i usług, a więc w konsekwencji na konsumenta. Dynamiczny wzrost ogólnego poziomu cen wprowadza ogólny chaos i niepewność, co w oczywisty sposób przeszkadza w gromadzeniu, a następnie inwestowaniu swoich pieniędzy. Ma tu pewne zastosowanie powiedzenie, że

pieniądze lubią spokój. Przejdźmy więc do charakterystyki poszczególnych form pomnażania kapitału oraz tego, w jaki sposób wpływa na nie zjawisko inflacji.

2.1. LOKATY

Lokaty bankowe są jedną z najpopularniejszych form lokowania nadmiarowego kapitału. Ich główną i kluczową dla wielu osób zaletą jest niskie ryzyko, które jest dodatkowo niwelowane przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, zapewniający zwrot środków w wysokości maksymalnie 100 tys. euro w przypadku np. upadłości banku [5]. Warto o tym pamiętać przy wyborze tej metody. Drugą zaletą jest jej prostota, ponieważ lokaty można otworzyć nawet za pomocą aplikacji mobilnej banku. Ważnym aspektem jest także to, że w przeciwieństwie do inwestowania np. w akcje lokaty bankowe nie wymagają od nas praktycznie żadnej uwagi. Wysokość oprocentowania lokat jest w głównej mierze uzależniona od aktualnych stóp procentowych. Zasada jest prosta: im wyższy poziom stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego, tym wyższe oprocentowanie lokat terminowych [6]. Forma ta ma też swoje minusy. Główną wadą jest to, że zyski są niewielkie, a w ujęciu realnym w dobie podwyższonej inflacji odnotowujemy straty. Obecnie możemy liczyć na oprocentowanie lokat na poziomie 7–8%, przy wzroście cen wynoszącym znacznie powyżej 15%. Lokaty są dostępne w wielu wariantach czasowych: od miesięcznych, przez półroczne, aż po kilkuletnie. W czasie dynamicznego wzrostu cen najlepiej sprawdzą się te krótkoterminowe, np. kwartalne, ponieważ w takim okresie Rada Polityki Pieniężnej może podjąć decyzję o podwyższeniu stóp procentowych, co z kolei wpłynie na oprocentowanie lokat bankowych. Lokaty warto na bieżąco odnawiać i w pewnym sensie przenosić środki między bankami, które aktualnie oferują najwyższe oprocentowania. Wadą lokat jest także to, że na pewien okres jesteśmy pozbawieni środków – co prawda lokaty można przerwać, ale wiąże się to z utratą wypracowanych odsetek [7].

2.2. KONTA OSZCZĘDNOŚCIOWE

Głównym minusem lokat jest to, że nasze środki zostają na pewien czas zamrożone. Wady tej nie mają konta oszczędnościowe, w przypadku których zgromadzone środki możemy w sposób dowolny wypłacać lub wpłacać, pamiętając jednak, że w części banków tylko pierwsza wypłata środków z konta w danym miesiącu jest w pełni darmowa, kolejne mogą wiązać się z opłatami [8]. Znaczącą wadą jest bardzo niskie oprocentowanie – w większości przypadków niższe niż na lokatach bankowych. Konto oszczędnościowe warto mieć otwarte, ponieważ możemy na nim przechowywać pewien zapas gotówki, który w niedługiej przyszłości może okazać się nam potrzebny i który dodatkowo będzie przynosił nam odsetki.

2.3. OBLIGACJE

Obligacje to dłużne instrumenty finansowe, w których jedna strona – zwana emitentem obligacji – stwierdza, że jest dłużnikiem drugiej strony, zwanej obligatariuszem (właścicielem obligacji) [9]. Stanowią one jedną z form zaciągania kredytów. Mają długą historię, sięgającą roku 2400 p.n.e. Obecnie stanowią jedną z najbezpieczniejszych według ekspertów form

lokowania kapitału. Wielu znanych inwestorów radziło, aby swój portfel inwestycyjny dzielić między akcje i obligacje w pewnych proporcjach. Taką osobą był m.in. Benjamin Graham, który w swojej książce pt. *Inteligentny inwestor. Najlepsza książka o inwestowaniu wartościowym* zalecał lokowanie w obligacjach od 25% do 75% kapitału przeznaczonego na inwestycje w zależności od tego, jaki poziom ryzyka się preferuje [10]. Obligacje mają ratingi przyznawane im przez specjalne agencje ratingowe – im wyższy rating, tym bezpieczniejsze są dane obligacje. Parametry obligacji, na które należy zwrócić uwagę, to cena emisyjna – czyli cena, po której obligacja jest sprzedawana; oprocentowanie – wielkość odsetek wyrażona zazwyczaj jako procent wartości nominalnej obligacji; termin wykupu – termin, w którym emitent zobowiązany jest do wykupu obligacji; wartość nominalna – wartość, którą płaci za obligację emitent w dniu ich wykupu [11]. Zysk z obligacji zazwyczaj pochodzi z odsetek wypłacanych w pewnych regularnych odstępach czasu, np. co rok lub co kwartał. Szczególnym rodzajem obligacji są obligacje zerokuponowe, w których zysk nie pochodzi z odsetek, ale z tego, że cena emisyjna jest niższa niż cena wykupu. Przy kupnie tych papierów wartościowych należy uważać na tzw. obligacje śmieciowe, które kuszą wysokim oprocentowaniem, ale ich kupno wiąże się z wysokim ryzykiem niewypłacalności emitenta. W czasach podwyższonej inflacji zdecydowanie warto zainteresować się obligacjami indeksowanymi inflacją, czyli takimi, których oprocentowanie jest zależne od wysokości inflacji i dodatkowo powiększone np. o jeden punkt procentowy. Taki typ obligacji jest emitowany przez Skarb Państwa, a więc jest bardzo bezpieczny. Istotną wadą tej metody lokowania kapitału jest natomiast to, że często trzeba liczyć się z zamrożeniem naszych środków na okres kilkuletni. W przypadku chęci wcześniejszej odsprzedaży obligacji nie tracimy wypłaconych już odsetek, jednak najczęściej przy wcześniejszym wykupie cena nominalna będzie niższa.

2.4. AKCJE

Akcje to kolejna forma inwestowania kapitału o bogatej historii. Dawniej kupowane były w formie papierowej, która obecnie stanowi przedmiot zainteresowań pewnego wąskiego grona kolekcjonerów. Dzisiaj stanowią one zapis w systemie informatycznym, a ich kupno zostało znacznie uproszczone, dzięki czemu inwestowanie na giełdzie stało się znacznie bardziej przystępne. Czym jest jednak akcja? Jest to pewnego rodzaju poświadczenie nabycia odpowiedniej „części” przedsiębiorstwa. Posiadanie akcji daje inwestorowi szereg przywilejów, takich jak na przykład prawo do dywidendy czy do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu akcjonariuszy. Inwestowanie w te papiery wiąże się ze sporym ryzykiem, a zysk uzależniony jest nie tylko od tego, jak rozwijać się będzie dana spółka, ale również od ogólnej sytuacji panującej na rynku. Inwestując w akcje, trzeba liczyć się z wysokim ryzykiem, które można znacznie ograniczyć przez dywersyfikację portfela inwestycyjnego, czyli kupowanie udziałów w co najmniej kilku przedsiębiorstwach z różnych branż. Ryzyko, które na siebie bierzemy, może zostać nagrodzone wysokimi stopami zwrotu. Jak natomiast na rynek akcji wpływa inflacja? To zależy od tego, czym jest spowodowany dynamiczny wzrost cen, oraz od tego, z jakiej branży pochodzą interesujące nas spółki. Wydawać by się mogło, że wzrost cen jest równoznaczny z rosnącymi przychodami spółki i w nominalnym ujęciu jest to prawda, ale przychody to tylko jeden z wielu czynników kształtujących ceny akcji [12]. Patrząc na wykres notowań (rys. 1) indeksu WIG z ostatniego roku, zauważamy jego wyraźny spadek.

Rysunek 1. Wykres WIG w ujęciu rocznym

Źródło: [13]

W ciągu ostatniego roku indeks WIG stracił 34,11%, dlatego osoby, które zakupiły akcje przed rozpoczęciem inflacyjnych żniw, odnotowały wysoką stratę. Dane historyczne pochodzące ze Stanów Zjednoczonych wskazują jednak, że szczyty inflacji były silnie skorelowane z dołkami wartości indeksu S&P [14]. Oznacza to, że okres wysokiej inflacji może być dobrym momentem na kupno akcji, jeżeli jednak akcje posiadaliśmy już wcześniej, to w okresie roszalałej inflacji może być już za późno na ich sprzedaż. Inwestowanie w akcje jest bardzo skomplikowane i trudne, może się zdarzyć i tak, że akcje pewnych spółek w czasie ogromnego wzrostu cen będą osiągały wysokie stopy zwrotu, jak na przykład akcje spółek z sektora opartego na realnych aktywach lub tych, które istotną część swoich przychodów czerpią z eksportu.

2.5. KRYPTOWALUTY

Kryptowaluty to z definicji rozproszony system księgowy bazujący na kryptografii, przechowujący informację o stanie posiadania w umownych jednostkach. Koncepcja utworzenia zdecentralizowanego systemu płatności elektronicznych powstała już w latach 90. ubiegłego wieku. Najbardziej znaną oraz najdroższą z obecnych kryptowalut jest bitcoin. Nie był on jednak pierwszą powstałą kryptowalutą – były to hashcash oraz bit gold, które powstały w 2008 roku, sam bitcoin powstał natomiast w roku 2009. Pierwszej płatności za pomocą kryptowaluty dokonano 22 maja 2010 roku, kiedy to za 10 000 bitcoinów zakupiono dwie pizze. Przy obecnym kursie taka liczba bitcoinów warta jest około miliarda złotych, a przy najwyższym odnotowanym kursie wartość ta wyniosłaby ponad 2,5 miliarda złotych. Nic więc dziwnego, że kryptowaluty stały się tak popularne, oferują one bowiem niespotykane nigdy wcześniej stopy zwrotu, jednak tam, gdzie wysokie zyski, tam i równie wysokie ryzyko strat.

Za przykład niech posłuży historia kryptowaluty o nazwie LUNA, której kurs w ciągu zaledwie trzech dni spadł z 305,11 zł do 0,0021 zł (czyli mniej niż grosz), w ujęciu procentowym strata wyniosła –99,89%. Warto dodać, że kryptowalut notowanych obecnie na rynku jest kilka tysięcy, a najpopularniejszymi z nich obok bitcoina są ethereum, cardano czy lubiany dogecoin. Szczególną formą kryptowalut są stablecoiny, których cena jest powiązana w stosunku 1:1 z wartością odpowiedniej waluty lub dobra, np. dolara czy złota. Kryptowaluty można zakupić u wielu brokerów, a także na wyspecjalizowanych giełdach, takich jak na przykład Binance. Zarabianie na kryptowalutach może się odbywać również przez ich „wykopywanie”. Polega to na tym, że używając mocy obliczeniowej swojego komputera, dołączamy się do nowego bloku sieci blockchain. Rosnąca inflacja zdaje się nie wpływać znacząco na ceny kryptowalut, które wykazują bardzo nagłe i duże wahania, przez co mają znacznie bardziej spekulacyjny charakter, a wielu inwestorów nie uważa ich za stabilny i bezpieczny sposób inwestowania, pozwalający skutecznie zabezpieczyć nas przed wzrostem cen. Alternatywę stanowią wspomniane stablecoiny, odzwierciedlające wartość danej waluty (np. euro, dolara czy funta), których zakup jest popularną metodą zabezpieczenia się przed inflacją.

2.6. ZŁOTO

Według wielu inwestorów zakup złota jest jedną z najlepszych metod ochrony swojego kapitału w dłuższej perspektywie czasowej [15]. Kruszec ten niezmiennie od setek, a nawet i tysięcy lat zachowuje swoje właściwości, z czego główne z nich to jednorodność, podzielność i rzadkość. Z tego powodu historyczne środki płatnicze w postaci monet były wybijane w złocie oraz srebrze. Złoto na przestrzeni lat zachowuje wartość, a to dlatego, że jest go w ziemskich zasobach pewna skończona ilość. Gdy uncja złota kosztowała 20,67 USD, cena nowego samochodu wahała się w granicach 14–44 uncji, obecnie ta sama ilość złota nadal pozwoli nam na kupno samochodu z salonu, a więc złoto zachowało swoją wartość. Inwestując w ten metal, nie możemy liczyć na spektakularne stopy zwrotu, takie jak w przypadku chociażby akcji. Zaleca się więc, aby w złoto zainwestować taką część majątku, która zapewni nam poduszkę bezpieczeństwa, w przypadku gdy inne inwestycje – czy to w akcje, czy inne instrumenty finansowe – okażą się nietrafione. Warto również wspomnieć o tym, że kupno złota zazwyczaj wiąże się z posiadaniem go w formie fizycznej, co rodzi dwa problemy. Problem pierwszy to konieczność przechowywania złota w bezpiecznym miejscu, a drugim jest to, że w przypadku chęci spieniężenia inwestycji będziemy musieli znaleźć kupca lub udać się do najbliższego punktu skupu, co wymaga od nas pewnego wysiłku.

2.7. INWESTYCJE ALTERNATYWNE

Ostatnim sposobem na lokowanie kapitału są inwestycje alternatywne. Przez ten termin rozumiemy aktywa finansowe, które nie należą do żadnej kategorii konwencjonalnych inwestycji [16]. Zaliczamy do nich inwestycje np. w dzieła sztuki, zegarki, numizmaty czy nawet tak niekonwencjonalne rzeczy jak rzadkie buty czy wieloletnie wina. Inwestowanie w ten sposób może zapewnić spore zyski, ale pod warunkiem, że ma się bardzo dużą wiedzę w danym temacie i znajomość potencjalnych cen danych przedmiotów. Na przykład w numizmatyce osoba, która nie ma żadnej wiedzy i znajomości cen na tym rynku, może nie wiedzieć tego,

że stary klaser z monetami bądź banknotami po dziadku jest wart małą fortunę. Dla wielu osób warto ponad 100 000 złotych banknoty 500- lub 1000-złotowe emitowane w czasie insurekcji kościuszkowskiej mogą być tylko kolorowymi papierkami. Inwestowanie alternatywne zdecydowanie może pomóc uchronić się przed wzrostem cen, ale jest to zabawa obarczona wysokim ryzykiem i zalecana przede wszystkim ekspertom w danej dziedzinie.

3. WNIOSKI

Reasumując, sposobów na lokowanie kapitału jest wiele, w tym tekście przedstawiono zaledwie kilka z nich. Nie uwzględniono chociażby inwestycji w nieruchomości, waluty obce, pozostałe metale szlachetne, surowce i wiele innych. Inwestując swoje pieniądze, należy wiedzieć, jaki jest nasz stosunek do ryzyka, nie ulegać emocjom, bo te nigdy nie są dobrym doradcą, oraz przede wszystkim stosować dywersyfikację, ponieważ stawianie wszystkiego na jedną kartę jest bardzo złym pomysłem.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Wikipedia, *Inwestowanie*, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Inwestowanie> [9.10.2022].
- [2] Złota Gotówka, *Historia inwestowania – w co inwestowano najchętniej na przestrzeni minionych lat?*, 2019, <https://www.zlotagotowka.pl/historia-inwestowania/> [9.10.2022].
- [3] Sobczyk-Grygiel S., *Czy spirala płacowo-cenowa, czy cenowo-marżowa?*, 2022, <https://forsal.pl/gospodarka/artykuly/8484751,czy-spirala-placowo-cenowa-czy-cenowo-marzowa.html> [9.10.2022].
- [4] Wikipedia, *Hiperinflacja*, <https://pl.wikipedia.org/wiki/Hiperinflacja> [9.10.2022].
- [5] Pabijanek M., *Jak pomnażać pieniądze bez nadmiernego ryzyka?*, 2019, <https://social.estate.pl/jak-pomnozyc-pieniadze-skutecznie-i-bez-ryzyka/> [9.10.2022].
- [6] Boczoń W., *Od czego zależy dziś oprocentowanie depozytów? Ekspertka BNP Paribas wyjaśnia*, 2022, <https://prnews.pl/od-czego-zalezy-dzis-oprocentowanie-depozytow-ekspertka-bnp-paribas-wyjasnia-464039> [9.10.2022].
- [7] Szymański K., *Czym jest lokata terminowa i co należy o niej wiedzieć?*, 2022, <https://direct.money.pl/artykuly/porady/co-to-jest-lokata-terminowa> [9.10.2022].
- [8] Business Insider Polska, *Konto oszczędnościowe – oto jego wszystkie wady i zalety*, 2019, <https://businessinsider.com.pl/twoje-pieniadze/konto-oszczednosciowe-jakie-wybrac-konto-w-banku-wady-i-zalety/pvsnp3m> [9.10.2022].
- [9] BDM, *Czym są obligacje*, <https://www.bdm.pl/polecane/obligacje/czym-sa-obligacje> [9.10.2022].
- [10] Graham B., *Inteligentny inwestor. Najlepsza książka o inwestowaniu wartościowym*, Wydawnictwo Studio Emka, Warszawa 2020.
- [11] Bartusik A., *Czy obligacje skarbowe ochronią nasze pieniądze przed inflacją?*, 2022, <https://www.totalmoney.pl/artykuly/7591773,konta-oszczednosciowe,czy-obligacje-skarbowe-to-dobry-sposob-na-inflacje,1,1> [9.10.2022].
- [12] Pałasz A., *Jak inflacja wpływa na wyceny akcji*, 2022, <https://www.parkiet.com/analizy-rynkowe/art36137721-jak-inflacja-wplywa-na-wyceny-akcji> [9.10.2022].
- [13] Stooq, *Notowania WIG*, <https://stooq.pl/q/?s=wig&c=1y&t=l&a=lg&b=0> [6.10.2022].
- [14] Trading for a Living, *Jak inflacja wpłynie na ceny akcji?*, 2022, <https://www.tradingforaliving.pl/wallstreet/jak-inflacja-wplynie-na-gielde/> [9.10.2022].

- [15] Kowalski P., *Złote sztabki i złote monety najlepszym zabezpieczeniem przed inflacją*, <https://goldco.pl/blog/zlote-sztabki-i-zlote-monety-najlepszym-zabezpieczeniem-przed-inflacja/> [9.10.2022].
- [16] Business Insider, *Czym są inwestycje alternatywne?*, 2021, <https://businessinsider.com.pl/poradnik-finansowy/oszczedzanie/inwestycje-alternatywne-czym-sa/47qj9gr> [9.10.2022].

MANAGING FINANCES IN THE ERA OF INFLATION

Summary: High inflation creates chaos in the economy. The increase in prices forces us to be interested in methods of investing capital. The first of these are bank deposits and savings accounts, which, with a low risk, will allow us to limit losses resulting from inflation. The second method is to buy bonds, especially treasury bonds indexed by inflation, which will allow us to defend ourselves against price increases, but the disadvantage of this solution is even a several-year period in which our capital will be frozen. A more risky solution is to buy stocks or cryptocurrencies, which can give us a lot of profits, but the losses can be equally high, an additional disadvantage is also that this method is high time-consuming. Investing in gold will save us from inflation in the long period of time, but the disadvantage is the need to store precious gold. The last method, i.e. alternative investments, can provide us with high rates of return, but the requirement is to have extensive knowledge in a given topic.

Keywords: finance, investing, inflation